

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

Kaupin urheilupuiston kestävät tapahtumamatkat

Liikkumisen ohjauksen valtionavustus 2020

Loppuraportti

TAMPEREEN KAUPUNKI

SITOWISE

Sisällysluettelo

- Hankkeen tavoitteet
- Kaupin alueen nykytilanne 2020
- Manse PP:n pelien pilotoinnit
- Tapahtumanjärjestäjien materiaalit
- Vaikutusten arviointi

Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena oli edistää kestävästä liikkumisesta Kaupin urheilupuiston tapahtumissa ja sinne suuntautuvilla vapaa-ajan matkoilla.

Työssä kehitettiin tapahtumien toimintatapoja ja keinoja, joilla voitaisiin tukea kestävästä liikkumisesta harrastusmatkoilla Kaupin alueella ja laajemmin koko Tampereella.

Pilottikohteena hankkeessa oli pesäpalloseura Manse PP:n pelit, joissa toimenpiteitä testattiin. Pilottikokemuksia hyödynnettiin kaikille tapahtumienjärjestäjille laadituissa oppaissa.

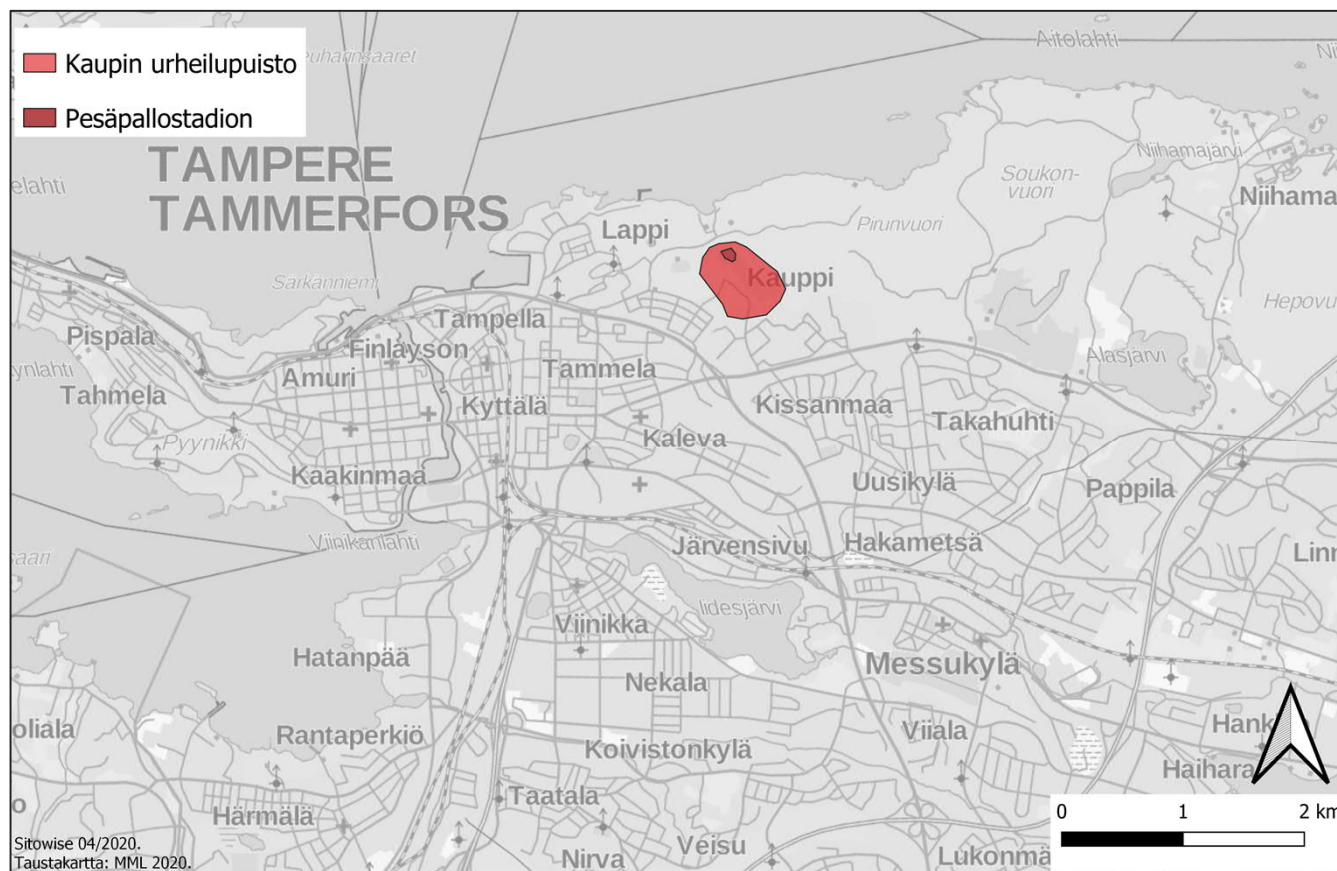
Kaupin alueelle on asetettu tavoitteeksi vähintään 20% kulkutapamuutos henkilöautoilusta kestävämpiin kulkumuotoihin.

Kaupin alueen nykytilanne 2020

Kaupin urheilupuiston sijainti

- Kaupin alue sijaitsee noin kolmen kilometrin etäisyydellä Tampereen keskustasta
- Urheilupuiston alue sijaitsee Teiskontien pohjoispuolella, Tampereen yliopistollisen sairaalan ja Tampereen ammattikorkeakoulun läheisyydessä
- Kaupin urheilupuistoon kuuluu
 - o pesäpallostadion
 - o useita jalkapallokenttiä
 - o vinttikoirarata
 - o jousiammuntarata
 - o yksityinen keilahalli
 - o yksityinen urheiluhalli Kauppi Sports Center
 - o noin 32 kilometriä valaistuja ulkoilureittejä
 - o talviaikaan ulkoilureitit muuttuvat hiihtoladuksi ja pesäpallostadion hiihtostadioniksi

Otollinen hetki vaikuttaa liikkumiseen Kaupissa

- Kaupin alueelle on jatkuvasti kysytty lisää pysäköintipaikkoja, joten autoa on totuttu käyttämään alueelle saapumiseen. Urheilupuiston läheisyydessä on ollut yli 200 autopaikan pysäköintikenttä, joka poistuu käytöstä asuinrakentamisen käynnistyessä.
- Urheilupuistossa järjestetään useita urheilutapahtumia, lajeina ovat muun muassa jalkapallo, sähly, hiihto ja suunnistus. Manse PP:n pelien katsojamäärät vaihtelevat 500 – 1500 katsojan välillä.
- Tapahtumiin saapumista ei välttämättä ohjeisteta lainkaan eikä tuoda esiin kestävien kulkutapojen mahdollisuuksia.
- Alueen liikkumismahdollisuudet kohentuivat syksyllä 2021
 - o Ratikka alkoi liikennöidä Kaupin alueelle ja raitiotiepysäkit sijaitsevat Elämänaukiolla ja Viertotiellä.
 - o Kaupunkipyöräjärjestelmä ulottuu alueelle. Kauppiin sijoittuu kolme kaupunkipyöräasemaa Kuntokadulle, TAMKille ja Kaupin urheilupuistoon.
- Erillisessä hankkeessa oli tarkoituksena testata Nääs-harrastuskyytipalvelua rajatulle kouluikäisistä koostuvalle harrastajajoukolle ja Kaupin urheilupuisto oli yksi testauspaikka. Korona vaikeutti hankkeen toteuttamista. Kyytipalvelukokeilu on yksi toimenpide vapaa-ajan matkojen kestävän liikkumisen edistämisen keinovalikoimassa.

Kaupin urheilupuiston pesäpallostadion

- Kaupin urheilupuiston pesäpallostadion sijaitsee alueen pohjoisosassa, lähellä Kaupinpuistonkatua
- Pesäpallostadionin alue koostuu pesäpallostadionista katsomoineen, tapahtuma-alueesta, huoltorakennuksesta ja pysäköintipaikoista
- Uuden huoltorakennuksen ja pesäpallostadionin rakentaminen alkaa alustavasti syksyllä 2020.
- Pesäpallostadionin välittömään läheisyyteen on suunniteltu pyöräpysäköintipaikkoja kuvassa esitettyihin paikkoihin.
- Kuvaan merkityn pysäköintialueen kapasiteetti on noin 30 autoa
 - o Myös uuden huoltorakennuksen paikalle voidaan pysäköidä autoja ennen kuin sen rakennustyöt käynnistyvät

Manse PP:n pelien kulkumuotojakauma 2020

- Manse PP toteutti internetkyselyn aikuisten pesäpallo-otteluiden kannattajille alkuvuodesta 2020. Vastauksia saatiin 352 kpl
- Kyselyn perusteella jalan tai pyörällä peleihin saapui 17% katsojista ja joukkoliikenteellä 11%.

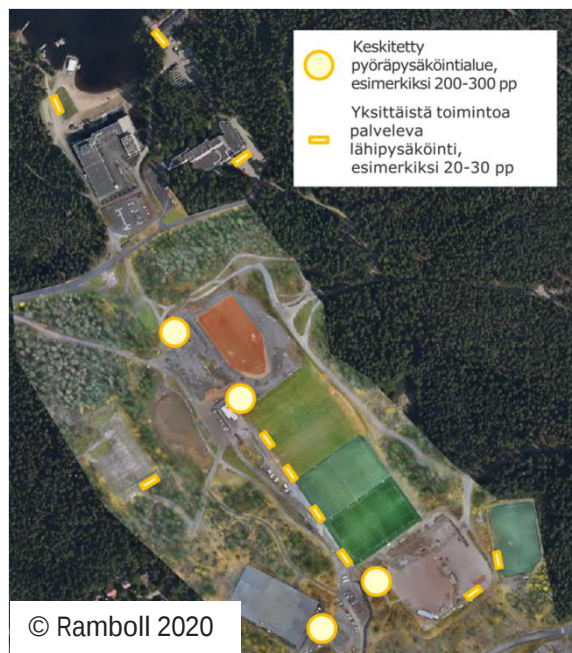

Lähde: Manse PP:n internetkysely 2020

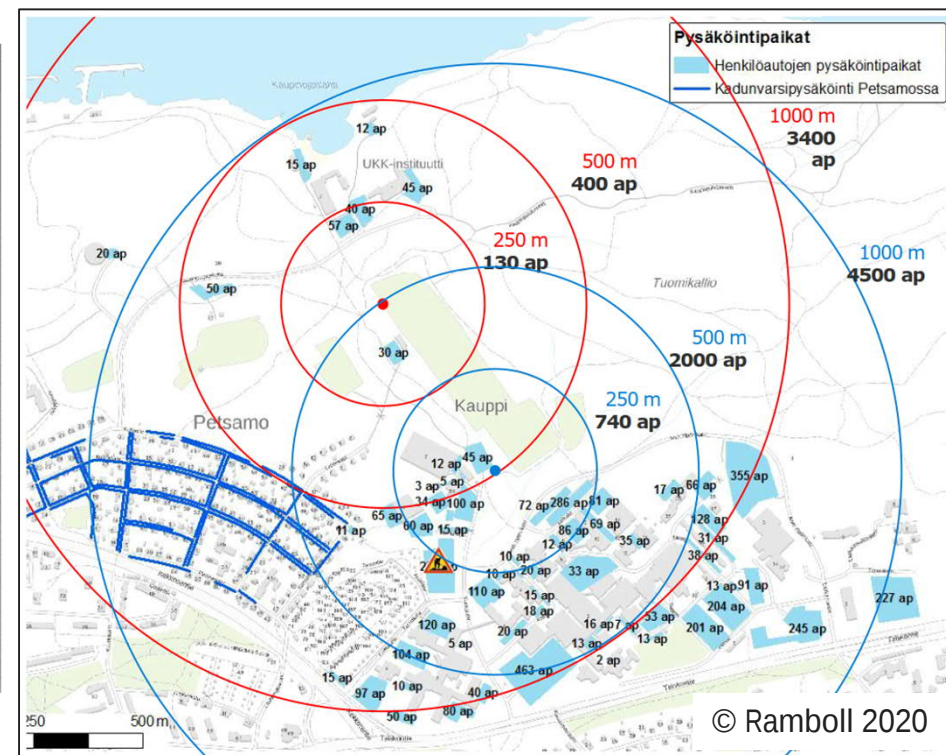
Pysäköintialueet Kaupin urheilupuistossa

- Pyöräpysäköintialueet
 - o Nykyisin liikuntapuiston käyttäjille ei ole riittävästi pyöräpysäköintiä. Lähin pp-paikka on Kauppi Sports centerin kulmalla (60 kpl).
 - o Pesäpallokentän välittömään läheisyyteen on suunniteltu sijoitettavan kaksi 200-300 pyöräpaikan pyöräpysäköintialuetta
- Henkilöautojen pysäköintialueet
 - o 250 m etäisyydellä pesäpallokentästä on käytettävissä noin 130 autopaikkaa
 - o 500 m etäisyydellä pesäpallokentästä on käytettävissä noin 400 autopaikkaa

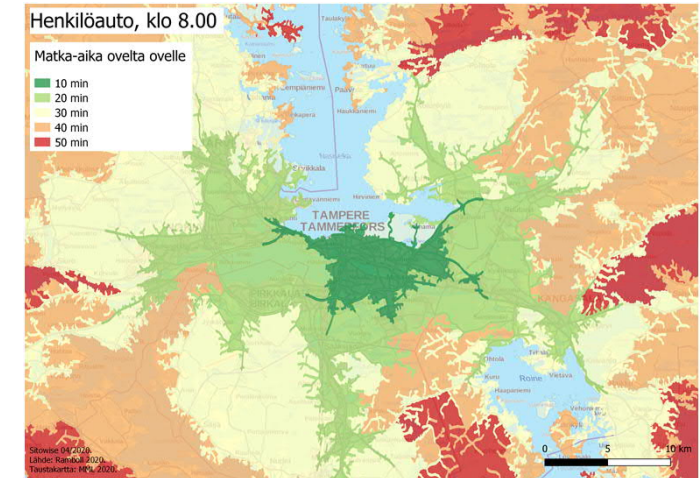
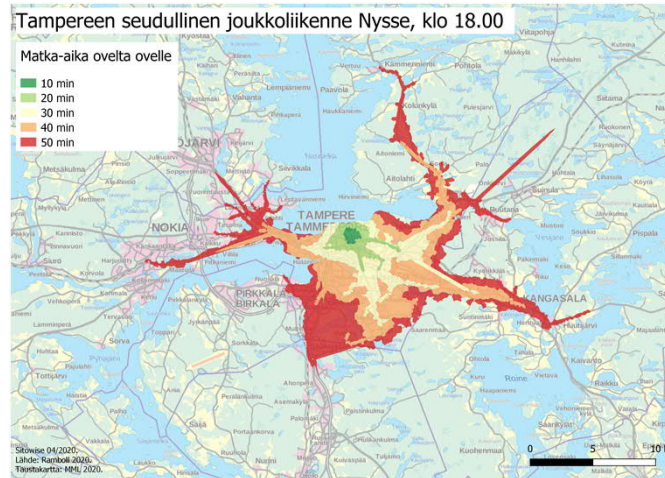
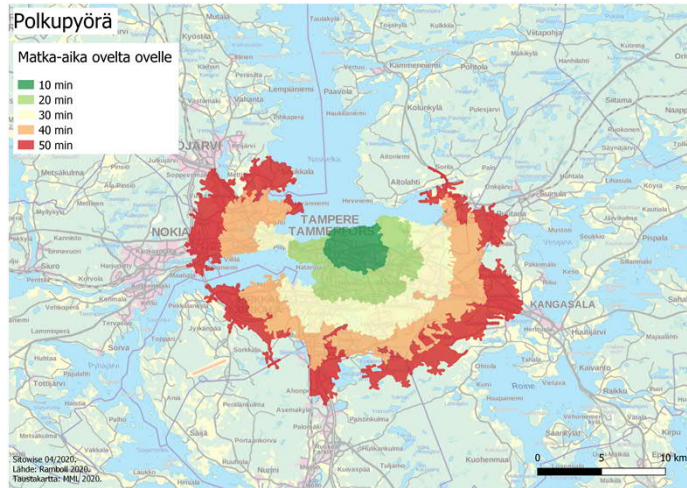
Pyöräpysäköintialueet

Henkilöautojen pysäköintialueet

Kaupin alueen saavutettavuus eri kulkumuodoilla

- Kaupin alue on matka-ajallisesti parhaiten saavutettavissa henkilöautolla. Kaupin saavuttaa henkilöautolla naapurikunnista alle puolessa tunnissa.
- Joukkoliikenteen saavutettavuutta on tarkasteltu klo 18.00 vuorotarjonnalla, joka kuvaa hyvin harrastusmatkojen ajankohtaa. 50 minuutissa Kaupin saavuttaa joukkoliikenteellä koko Tampereen alueelta lukuun ottamatta kaupungin läntisimpiä osia.
- Polkupyörällä Kauppi on saavutettavissa pääsääntöisesti paremmin kuin joukkoliikenteellä.
- Todettu tarve kestävien kulkumuotojen edistämiseksi, jotta niiden houkuttelevuus suhteessa autoiluun paranisi.

Lähde: Kaupin urheilupuiston liikenneselvitys 2020

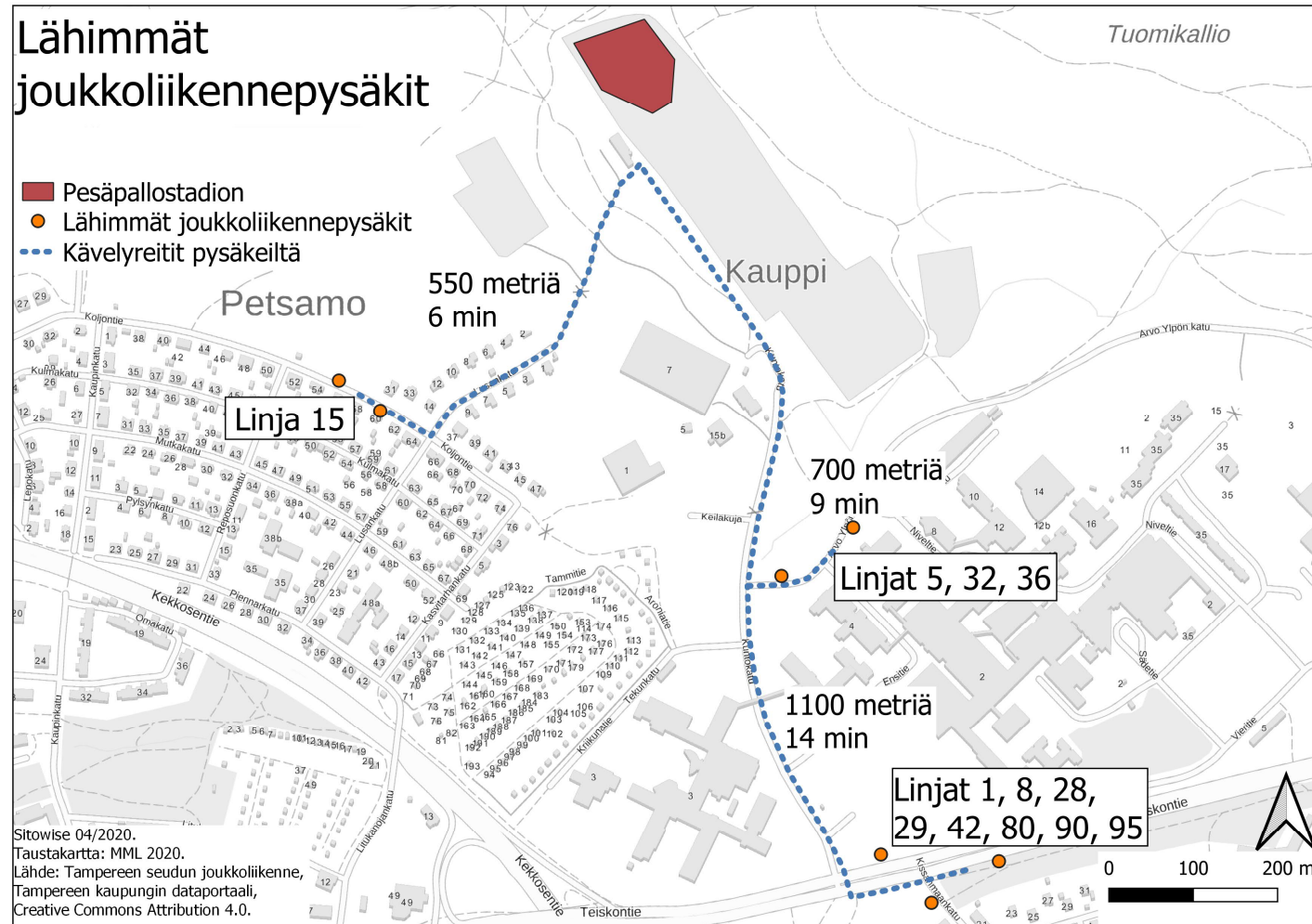
TAMPEREEN KAUPUNKI

30.8.2021

-
- Jalankulun ja pyöräilyn reitit Kauppiin
- Pesäpallostadion
- Jalankulun ja pyöräilyn reitti
- Lapinniemi
Tammela
Tampella
- Petsamo
- Kaleva
Keskusta
Tammela
- Kaleva
Keskusta
Tammela
- Kissanmaa
Takahuhti
Linnainmaa
- Kaleva
- 0 100 200 300 m
- Sitowise 04/2020.
Taustakartta: MML 2020.

Joukkoliikenneyhteydet Kauppiin hankkeen toteutuksen aikana

- Kaupin pesäpallostadionia lähimpänä sijaitsivat linjan 15 pysäkit Koljonttiellä Petsamossa. Linja 15 liikennöi reittiä Petsamo–Rautatieasema–Järvensivu
 - Arkisin n. klo 7-22 60 min vuorovälein, paitsi klo 7-17 30 min vuorovälein
 - La ja su n. klo 8/9-22 60 min vuorovälein
- Arvo Ylpön kadun pysäkkejä palvelivat linjat 5, 32 ja 36. Pysäkeillä on vuorotarjontaa vain arkisin.
 - Linja 5 liikennöi reittiä TAYS–Hervantakeskus–Vuores–Keskustori
 - n. klo 5.30–18.30 0-4 krt/h
 - Linja 32 liikennöi reittiä TAYS–Hervantakeskus–Hatanpää–Tampella
 - n. klo 6-20 30 min vuorovälein
 - Linja 36 liikennöi reittiä TAYS–Lentävänniemi
 - n. klo 6.30–17.30 ruuhka-aikoina n. 30 min vuorovälein
- Teiskontien pysäkit kuuluvat joukkoliikenteen laatukäytävään. Pysäkeillä on useiden linjojen muodostama tiheä vuoroväli aamuvarhaisesta yömyöhään viikon jokaisena päivänä.
- Ratikkaliikenteen käynnistyminen syksyllä 2021 paransi kapasiteettia ja monipuolisti reittitarjontaa poikittaislinjoilla.

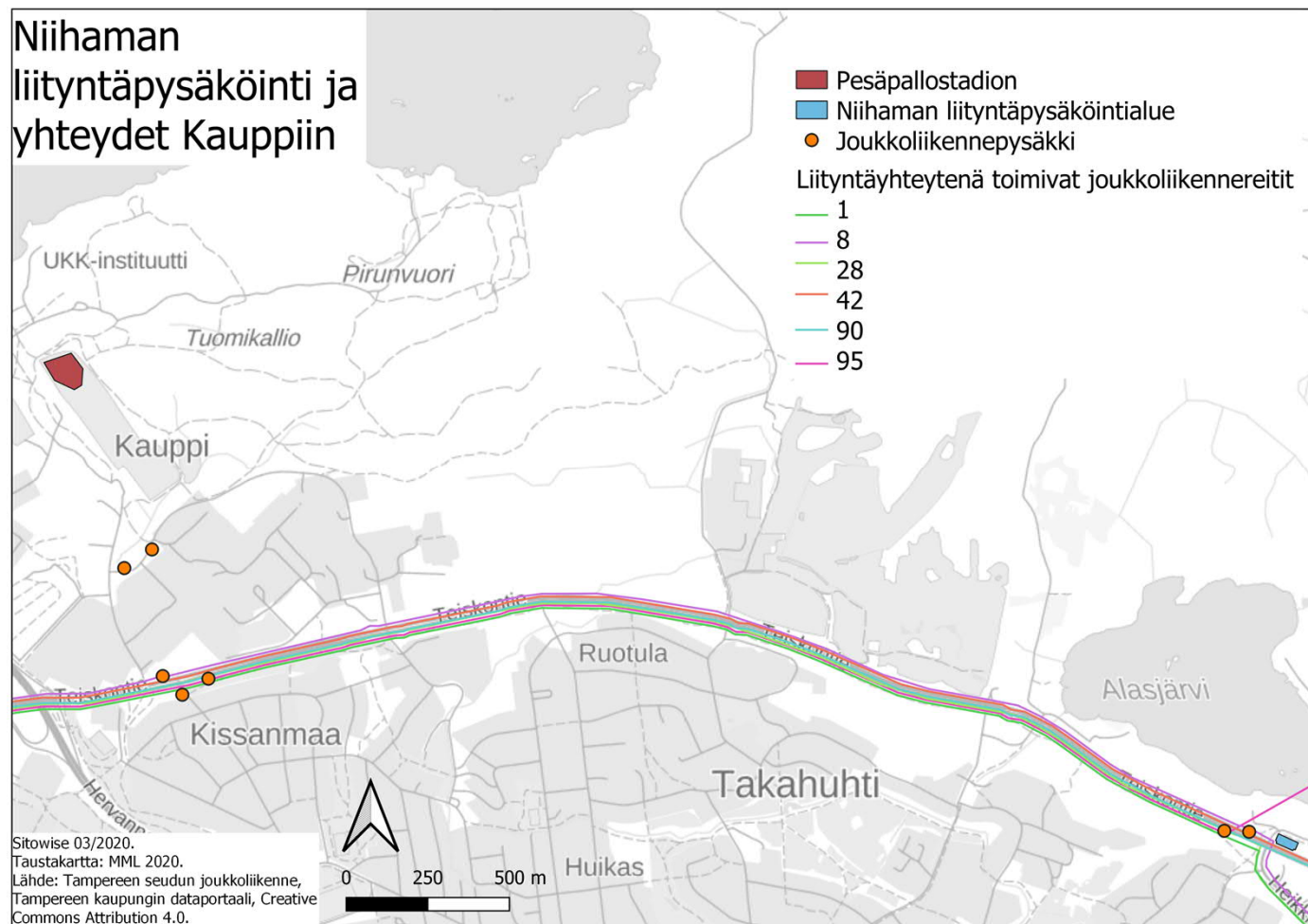
Hakametsän liityntäpysäköinti

- Hakametsän jäähallin pihassa potentiaalisia liityntäpysäköintipaikkoja on noin 800 kpl
- Etäisyys Kaupista on noin kaksi kilometriä
- Hakametsän jäähallin vierestä kulkevat hankkeen aikana
 - Linja 5 Hervannan valtavyöhykkeen varresta arkisin vaihtelevin vuorovälein. Pysäkki Kaupissa sijaitsee noin 700 metrin etäisyydellä pesäpallostadionista.
 - Linja 32 Kissanmaankadulta arkisin 30 min vuorovälillä. Pysäkki Kaupissa sijaitsee noin 700 metrin etäisyydellä pesäpallostadionista.
 - Lisäksi Kissanmaankadulta kulkevat linjat 29 ja 80. Pesäpallostadionin lähin pysäkki sijaitsee Teiskontien varressa.
- Liityntäpysäköinnin hyödyntäminen vaatisi järjestetyn liityntäkuljetuksen tai kaupunkipyörät pysäköintipaikan ja Kaupin välille.

Niihaman liityntäpysäköinti

- Niihaman liityntäpysäköintialueella on 72 pysäköintipaikkaa
- Etäisyys Kaupista on noin 4,5 km
- Matka-aika bussilla liityntäpysäköinnistä Kaupin kohdalle Teiskontien varteen on noin 6 min
 - Kaikkien liityntäyhteytenä toimivien joukkoliikennelinjojen Kauppia lähimmät pysäkit ovat Teiskontien varressa, josta 1,1km matka pesäpallostadionille (13min).
- Liityntäyhteytenä toimivia linjoja olivat 1, 8, 28, 42, 90 ja 95. Pysäkkien välillä on tiheä vuorotarjonta jokaisena viikonpäivänä aamuvarhaisesta yömyöhään
- Joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä, mutta myös järjestetty liityntäkuljetus olisi potentiaalinen mahdollisuus.

Pilotoidut
toimenpiteet
Manse PP:n
peleissä kesällä
2020

- *Pyöräpysäköintipaikkoja*
- *Iso mainoskyltti stadionilla*
- *Flyerit*
- *Etukupongit*
- *Mainosvideo*
- *Kimppakyytiläisten pysäköintialennukset*

Pilottiottelut

Toimenpiteitä kokeiltiin erityisesti kolmessa pelissä, joissa mukana oltiin havainnoimassa vaikutuksia. Monet toimenpiteet koskivat kaikkia pelejä kuten lisätyt pyöräpysäköintipaikat.

Ottelut:	Manse-KPL (miehet)	Manse-Tahko (miehet)	Manse-Fera (naiset)
Päivämäärä	Su 5.7.	Pe 10.7.	Ke 15.7.
Yleisömäärä	970	922	696
Haastateltujen määrä	62	25	53
Pyörien määrä	175 (18%)	91 (10%)	115 (17%)
Sää	Ennen peliä ja pelin alussa aurinkoista, toisella jaksolla sateista	Peliä ennen pientä sadetta, loppui n. 20 min ennen ottelun alkua	Ennen peliä pilvistä ja lämmintä, ottelun alussa aurinko alkoi paistaa

Vaikutusten arvioinnin kohdepelit

Pyöräpysäköintipaikat

- Pyöräpaikat sijoitettiin kaudelle 2020 kokeiluluontoisesti oheisen kartan mukaiselle paikalle: lipunmyyntipisteiden vasemmalle puolelle, kolmospuolen katsomoiden taakse
 - Uuden stadionin ja huoltorakennuksen rakentamisen myötä pyörätelineiden sijainti tuleville kausille voi muuttua
- Kokeilussa mukana olleissa pyörätelineissä on paikat 80 polkupyörälle.

Pyöräpysäköintipaikat ja mainoskyltti

Pyöräpysäköinti kaksi tuntia ennen KPL-ottelun alkua

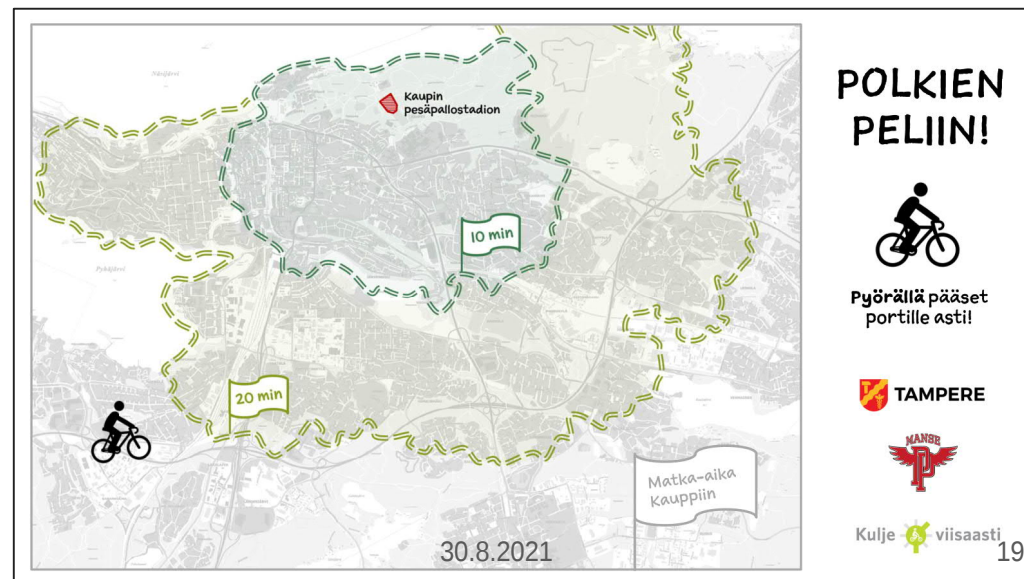
Pyöräpysäköinti KPL-ottelun alkamishetkellä

Flyerit

- Flyereita laadittiin kannustamaan kestävin kulkumuodoin peliin saapumista.
- Toisessa flyerissä esitettiin jalankulun ja pyöräilyn reitit sekä joukkoliikenteen lähimmät pysäkit. Toinen kuvasi jalankulun ja pyöräilyn saavutettavuutta. Kauppiin pääsee 20 minuutissa laajalta alueelta!
- Flyereita oli esillä Manse PP:n [nettisivuilla](#) ja sosiaalisissa medioissa.

TAMPEREEN KAUPUNKI

Etukupongit

- Kahdessa pelissä jaettiin 100 ensimmäiselle pyörällä peliin saapuvalle etukuponki, jolla sai liha- tai kasvispiirakan.
- Kuponkeja oli tarjolla KPL- ja Fera-otteluissa.
 - o KPL-ottelussa 100 lipuketta jaettiin loppuun noin 30 min ennen pelin alkua
 - o Fera-ottelussa lipukkeita jäi yli 24 kpl
- Etukuponkeja mainostettiin etukäteen Manse PP:n sosiaalisissa medioissa.

Kiitos, kun tulit pyörällä!

Tällä kupongilla
KASVIS- TAI LIHAPIIRAKKA
veloituksetta kentän kioskista

Etu voimassa 15.7.2020

Kulje viisaasti

TAMPEREEN KAUPUNKI

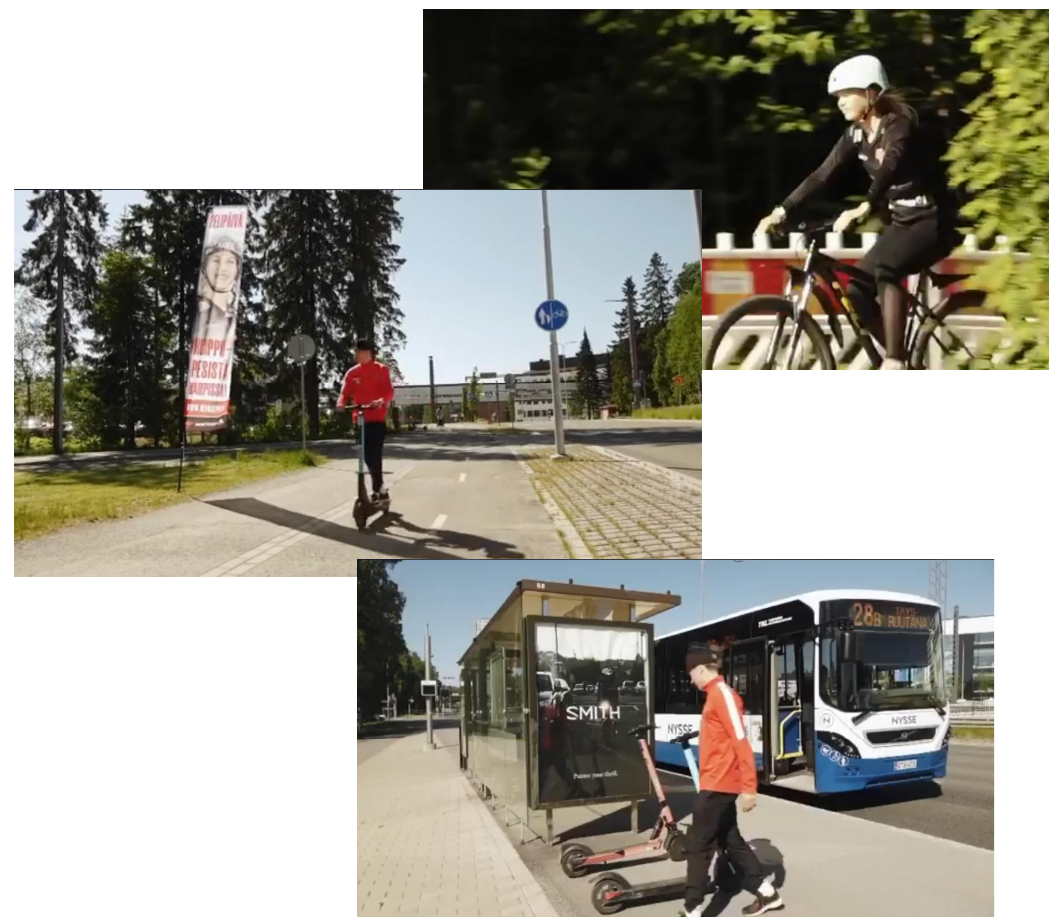
30.8.2021

20

Mainosvideo

- Kestävien liikkumistapojen markkinoimiseksi toteutettiin video, jota jaettiin Manse PP:n kanavien kautta.
- Videolla Manse PP:n pelaajat esittivät kuinka jalan, pyörällä, joukkoliikenteellä ja sähköpotkulaudalla pääsee kätevästi peliin:

<https://www.facebook.com/manseppmi/ehet/videos/2716306638690094/>

Kimppakyytiläisten pysäköintialennus

- Kimppakyydillä peliin saapuvien pysäköintilippu kenttää lähimmällä pysäköintialueella oli euron edullisempi kuin muiden (5€ vrt. 6€).
- Kimppakyytialennusta hyödynsi suurin osa pysäköijistä.
 - Peli 5.7. -> 76/111 autoa kimppakyydillä, 68%
 - Peli 10.7. -> 82/123, 67%
 - Peli 15.7. -> 63/91, 69%

Tapahtumanjärjestäjien materiaalit

- [illegible]

Kaupin alueen esite

- Kaupin urheilupuiston tapahtumanjärjestäjille laadittiin oma tiiviimpi oppaansa. Opas laitetaan [Kaupin urheilupuiston](#) internetsivuille ja liikuntapäällikkö jakaa sitä tarpeen mukaan tapahtumanjärjestäjille sähköpostitse.
- Kaupin opas räätälöitiin laajempaa opasta enemmän koskemaan juuri Kaupin liikennejärjestelyitä.

Kaupin alueelle flyer

- Kaupin oppaaseen liitettiin myös flyer, jossa on ohjeistettu saapuminen Kauppiin erilaisilla kestävillä kulkumuodoilla: jalan, pyörällä ja joukkoliikenteellä.
 - o Bussipysäkit ja bussilinjat sekä ratikkapysäkit
 - o Sujuvimmat kävely- ja pyöräilyreitit eri suunnista
 - o Pyöräpysäköintipaikkojen sijainnit
- Flyeristä tehtiin valmis versio Manse PP:lle kahteen eri tilanteeseen. Kesälle 2021, kun ratikka ei vielä liikennöinyt, ja syksyn 2021 tilanteeseen, jossa ratikka ja linjastomuutos on huomioitu.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi ottelutapahtumissa

- Toimenpiteiden vaikutuksia arvioitiin kolmessa pelissä: miesten otteluissa 5.7. Manse-KPL ja 10.7. Manse-Tahko sekä naisten ottelussa 15.7. Manse-Fera
- Otteluissa haastateltiin pyöräilijöitä, valokuvattiin aluetta, seurattiin stadionille saapumisen sujumista sekä laskettiin pysäköityjen pyörien määrä
- Haastattelut toteuttivat Sitowisen edustaja ja aluetieteen opiskelijat.

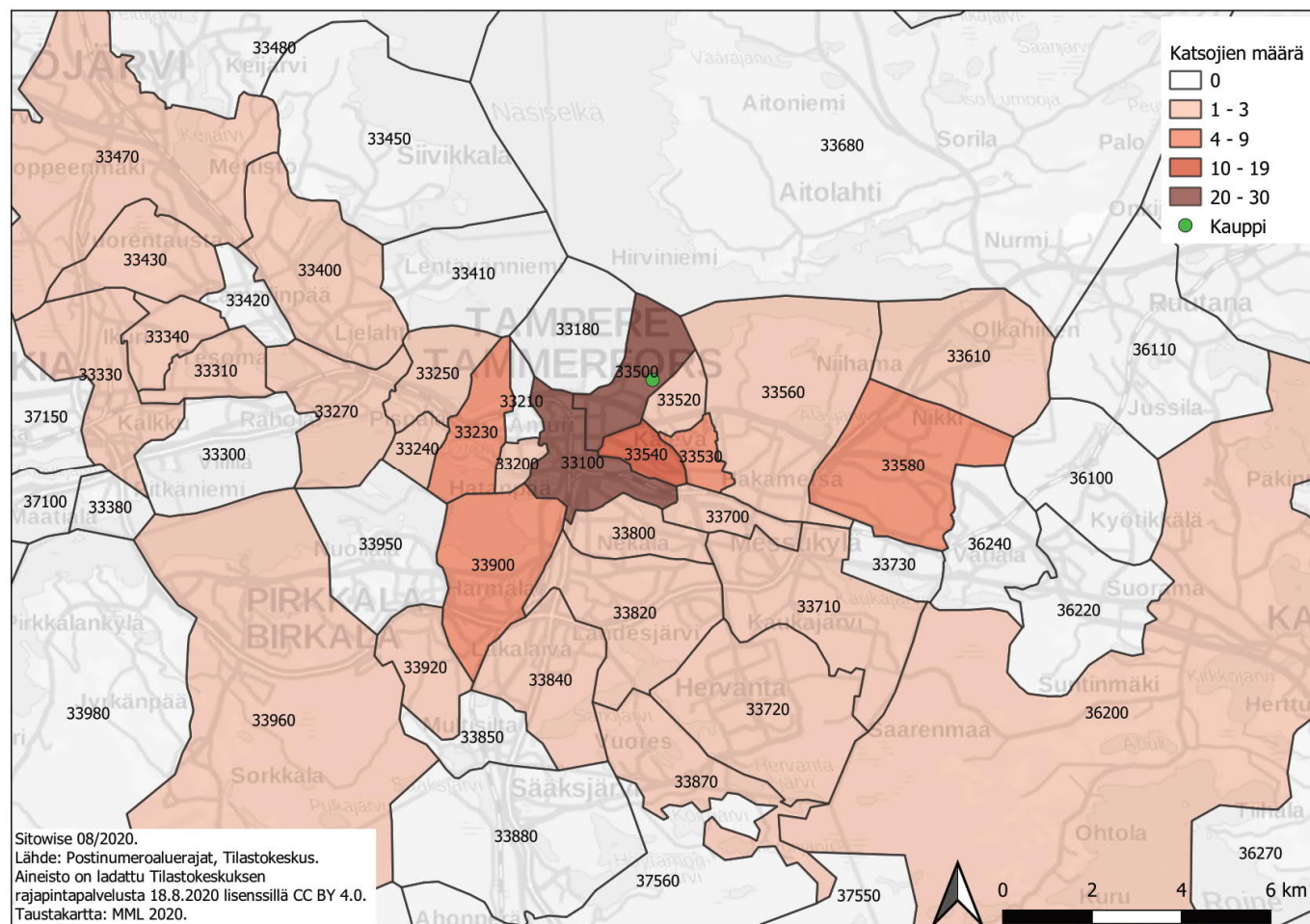
Pyöräilyn kulkutapaosuus

- Pyörällä saapuneiden osuus arvioitiin laskemalla pesäpallostadionin viereen pysäköityjen pyörien lukumäärä ja vertaamalla sitä otteluiden katsojamääriin.
- Pilottiotteluihin saapuneiden pyöräilijöiden määrät olivat: 18% (175 kpl), 10% (91 kpl) ja 17% (115 kpl).
- Osuudet ovat pienemmät kuin mitä Manse PP:n kyselytutkimuksessa tulokseksi saatu 23%. Tuloksia ei voi täysin verrata keskenään.
- Manse PP:n liikkumiskysely uusitaan syksyllä 2021, joten tulokset eivät ehtineet tähän raportointiin.

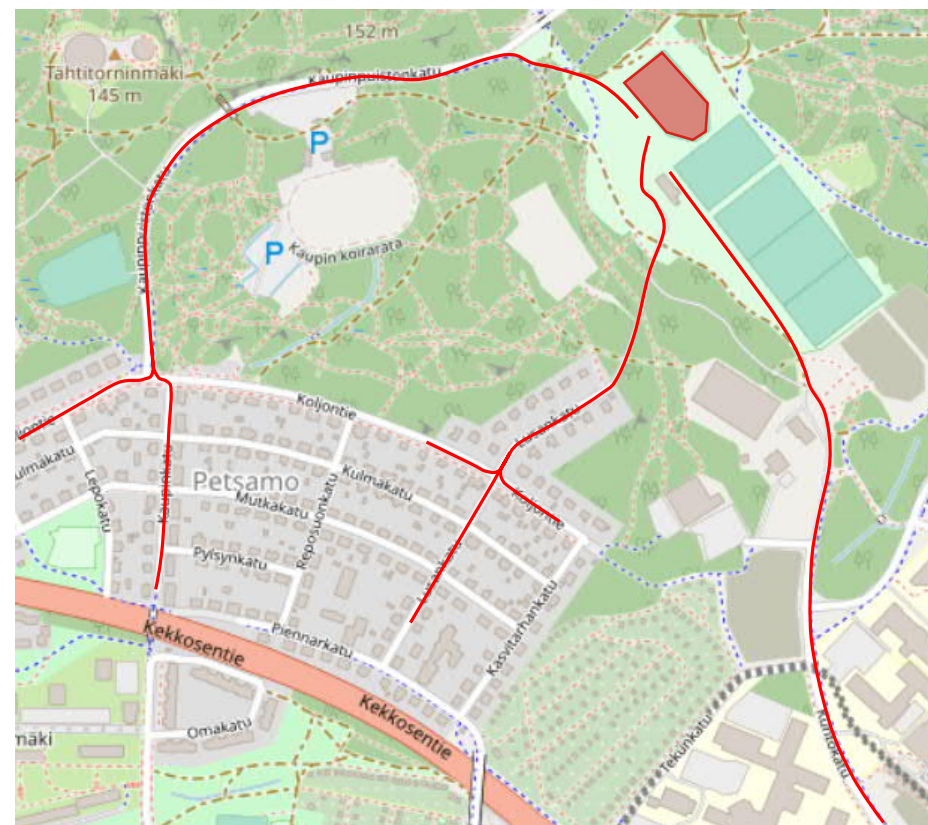
Pyöräilijöiden lähtöpisteet

- Oheisessa kartassa on esitetty 140 pyörällä KPL-, Tahko- tai Fera-otteluihin saapuneen katsojan matkan alkupiste postinumeroalueittain
- Suurin osa saapui Kauppiin muutaman kilometrin säteeltä. Kuitenkin pyörällä saavuttiin otteluihin laajalti aina naapurikuntia myöten.

Pyörällä saapuvien reitit

- Oletettua suurempi osuus pyöräilijöistä saapui alueelle luoteesta, Kaupinpuistonkadulta vesitornin suunnasta.
 - Suuri osa luoteesta saapujista oli aloittanut matkansa keskustasta, Tampellasta tai Tammelasta.
 - Viereisessä kartassa punaisella on esitetty pyöräilijöiden pääasialliset saapumisreitit.
- Sään vaikutus pyöräilijöiden määrään oli merkittävä
 - Poutasäällä 17% Fera-ottelun ja 18% KPL-ottelun katsojista saapui pyörällä. Pienessä sateessa Tahko-ottelun pyörällä saapuneiden määräksi jäi 10%.

Pyöräpysäköintipaikkojen sijainti ja kapasiteetti

- 80 paikan pyöräpysäköintikapasiteetti ei ollut riittävä missään tarkastellussa ottelussa.
 - Tahko-ottelussa telineiden ulkopuolelle pysäköitiin 23% pyöristä, Fera-ottelussa 31% ja KPL-ottelussa 55%.
- Kaikissa tarkastelluissa otteluissa oli koronarajoitukset yleisökapasiteetin osalta voimassa, joten tulevaisuuden yleisörajattomiin otteluihin nykyinen kapasiteetti on entistä riittämättömämpi.
- Pyöräpysäköintipaikkojen sijainti oli paras mahdollinen. Mikäli Kuntokadun puolella nykyistä huoltorakennusta olisi tilaa, voisi sinne myös parkkeja sijoittaa.

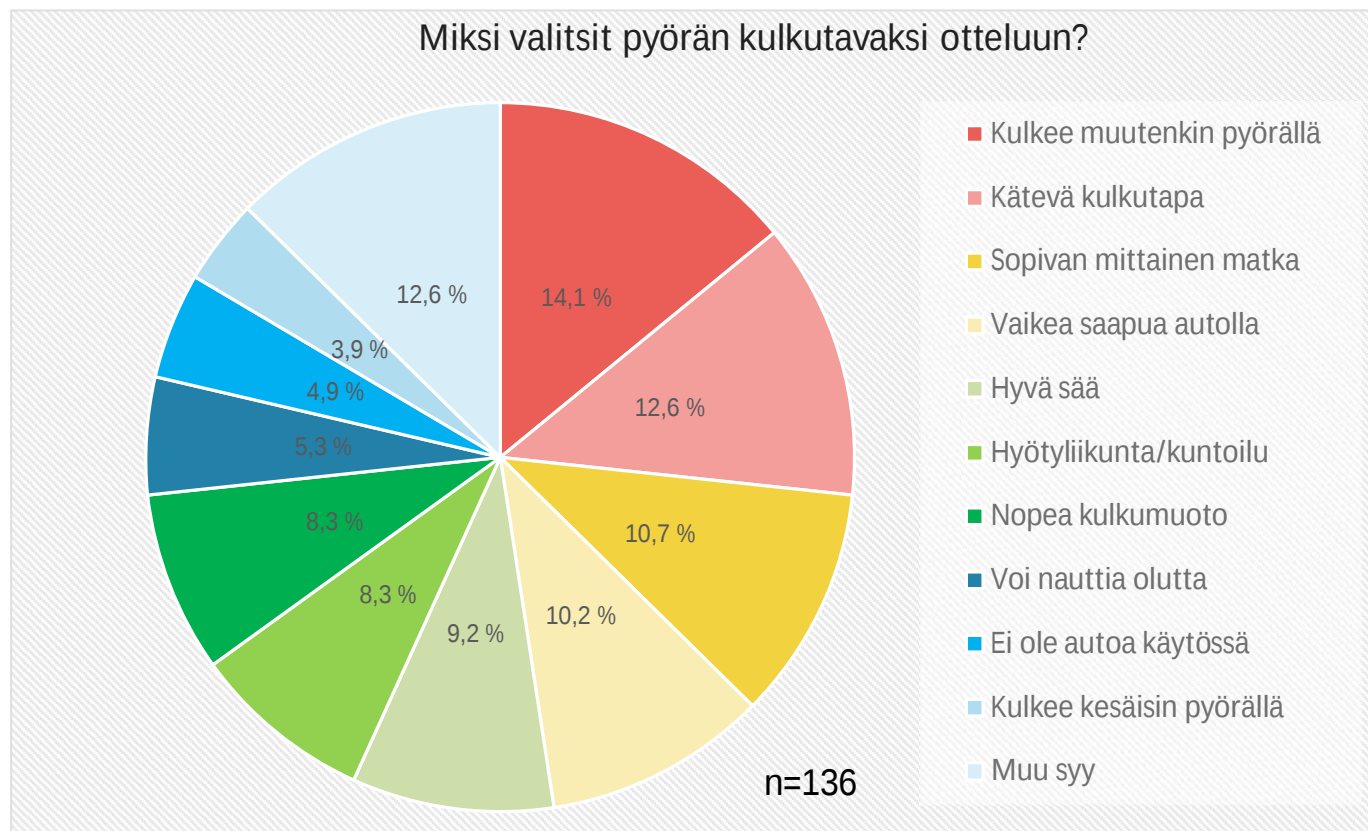

Kapasiteetin puutteen vuoksi KPL-ottelussa pyöriä pysäköitiin pelastusreitin eteen

Pyöräilyn perusteet

Pyörällä peleihin saavuttiin pääosin,

- koska kuljetaan muutoinkin pyörällä,
- se on kätevä kulkutapa,
- matka on sopivan mittainen tai
- autolla on vaikea saapua.

Pyörällä saapumisen vahvuudet ja heikkoudet haastattelujen perusteella

- Pyörällä saapuneet kaipasivat enemmän opastusta sekä pesäpallostadionille saapumiseen että tarkemmin pyöräpysäköintipaikkojen löytämiseen.
- Uusia pyöräparkkeja ja nettisivujen karttoja kiiteltiin.
- Seuraavilla dioilla on kerrottu tarkemmin haastateltavien kommentteista.

Haastateltavien kommentteja

PYÖRÄLLÄ SAAPUMINEN STADIONILLE

Näkymä Kuntokadun suunnasta stadionille tullessa on kuvan mukainen. Koska pyöräparkki sijaitsee huoltorakennuksen ja lipunmyyntipisteiden takana, ei sitä uusi vierailija välttämättä löydä. Osa pyöristä jätettiin jalkapallokentän aitojen viereen.

"Pyöräparkin sijaintiin olisi kaivannut opastusta"

"Vanhalle huoltokopille voisi tarvita opasteita"

"Stadionin portin kohdalla pyörällä ajo oli epäselvää"

"Stadionille löysi tien, mutta pyöräparkeille ei"

Haastateltavien kommentteja

OPASTUS

"Joltain suunnalta voisi olla opastus, nyt alueelle ei johda yhtään 'pääväylää'"

"Paikalliset löytää kyllä Kaupin alueelle. Kaupissa voisi sitten olla opastus stadionille."

"Sport Centerin kohdalla voisi olla opasteita"

"Vanhan stadionin kohdalle kaipaisi opasteita. Yksi porukka oli siellä etsimässä uutta stadionia, niin opastin heidät paikalle."

"Ei näkynyt kylttejä eikä opasteita"

"Sairaalan suunnasta tullessa reitti voi olla hankala"

"Petsamon suunnasta kaipaisi kylttejä"

"Sijainti on vähän pussinperällä, joillekin voi olla haastavaa löytää ilman opasteita"

Haastateltavien kommentteja

MUITA POIMINTOJA

Näkymä Kaupinpuistonkadun suunnasta stadionille tullessa.
Tätä saapumisreittiä keuhuttiin haastatteluissa Kuntokadun
suuntaa selkeämmäksi.

"Netissä oli hyvät ohjeet."

"Hyvät pyöräparkit verrattuna viime vuoteen!"

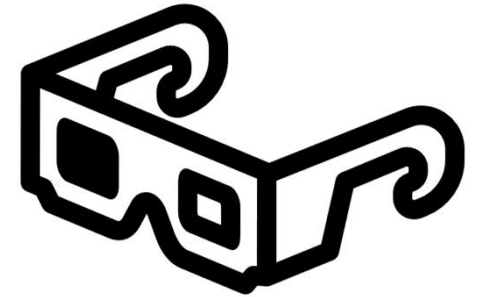
*"Viimeiset 500m hankalia sekä
Kaupinpuistonkadun suunnasta, että
sairaalan suunnasta saavuttaessa"*

*"Oli epäselvää, miten pyörän
saa kiinnitettyä telineeseen"*

"Opaskartta tuli vastaan somessa"

*"Kaupinpuistonkadun kautta tullessa
reitti pyöräparkille oli selkeä"*

Muut mittarit

- **Tapahtumanjärjestäjien oppaan käyttökelpoisuus:** Manse PP:n ja Särkkä Cupin järjestäjien kanssa käytiin vuoropuhelua oppaiden sisällöstä sen suunnitteluvaiheessa. Lisäksi oppaiden suunnitteluun osallistuivat Visit Tampere, Nysse, Tampereen tapahtumapalvelut sekä liikennejärjestelmän suunnittelu. Kaikki tahot pitivät laadittuja materiaaleja tarpeellisina.
- **Medianäkyvyyden määrä:** Tavoitteena oli vähintään kaksi julkaisua paikallislehdissä (Aamulehti, Tamperelainen), alan lehdissä (Poljin) ja kaupungin lehdissä (Liikkuva Tampere). Medianäkyvyyttä hankkeelle ei saatu, sillä toimenpiteitä tapahtumissa ei voitu suunnitellussa mittakaavassa toteuttaa Koronatilanteen vuoksi. Manse PP markkinoi aineistoja omissa some-kanavissaan.
- **Liityntäpysäköinnin käyttöaste:** Joukkoliikennettä ei voitu käytännössä juuri markkinoida koronapandemian takia.

Lisätietoja

Tampereen kaupunki

Sanna Ovaska

sanna.ovaska@tampere.fi

Heljä Aarnikko

helja.aarnikko@tampere.fi

Sitowise Oy

Laura Mansikkamäki

laura.mansikkamaki@sitowise.com

